

Ezra kitaby

Giriş

Bu kitapda babyl sürgünlüğinden boşan ysraýyllar bilen birlikde Ezra mürzäniň hem Iýerusalim şäherine dolanyp gelşi beýän edilýär. Şol döwürde Reb ýahudylaryň Iýerusalime, Ýahuda dolanyp, ybadathanany dikeltmäge rugsat bermegi Pars patyşasy Kureşiň kalbyna salýar. Bu ybadathanany Süleýman pygamber bina edipdi. Emma Nebukadnesar patyşanyň döwründe babyllylar ony ýer bilen ýegsan edipdiler.

Pars patyşasy Kureş her milletiň öz hudaýynyň bardygyna, şol hudaýyň öz halkynyň watanynda ýaşadygyna ynanýardy. Şonuň üçin-de, ol ysraýyllaryň Hudaýy Iýerusalimde ýaşayar diýip pikir edýärdi. Ezra biziň eýýamymyzdan öň 458-nji ýylynda, ýagny Artakserksiň şalygynyň ýedinji ýylynda Iýerusalime dolanýar. Bu waka Nehemýa pygamberiň Iýerusalime dolanmagyndan öň bolup geçýär. Nehemýa Iýerusalime biziň eýýamymyzdan öň 444-nji ýylynda dolanyp, onuň weýran edilen diwarlaryny dikeltmekde halka ýolbaşçylyk edýär. Şeýle-de ol öz kitaynda Ezranyň halka Kanun kitabyny okap berşini gürrüň berýär. (Nehemýa, 8-nji bap).

Ezra we Nehemýa kitapларыnyň käbir parçalary iwrit dilinde däl-de, arameý dilinde ýazylandyr. Arameý dili Babyl we Pars şalyklarynyň halkara dili bolup, ol Isa Mesih dogulmazyndan öň we soň Palestinanyň esasy gepleşik dili boldy. Hatlar esasan hem arameý dilinde ýazylýardy. Iwrit dili bolsa ybadathanada ulanylýardy. Mukaddes Ýazgylar hem iwrit dilinde ýazylandy. Şonuň üçin-de, mürzeler iwrit dilini we Kanun kitabyny oňat bilýän adamlar bolmalydylar. Şeýle-de 1-nji we 2-nji Ýyl ýazgylary kitapларыna seret.

Mazmuny

Ysraýyllar sürgünlükden gaýdyp gelýärler 1:1—2:70
Ybadathana dikeldilýär we bagyş edilýär 3:1—6:22
Ezra Iýerusalime gelýär 7:1—10:44

1-nji bap

Kureş patyşa ýahudalara ýurduna dolanmaga rugsat berýär

¹ Pars patyşasy Kureşiň patyşalygynyň birinji ýylynda Rebbiň Ýermeýanyň üsti bilen aýdan sözüniň¹ amala aşmagy üçin, Reb Kureş patyşanyň perman çykaryp, ony tutuş patyşalygyna jar etmegini onuň kalbyna saldy. ² Pars patyşasy Kureş şeýle diýýär:

«Gögiň Hudaýy Reb ýer ýüzündäki ähli patyşalyklary maňa berdi we Ýahudanyň Iýerusalim şäherinde Özüne ybadathana gurmagy maňa emr etdi. ³ Araňyzda Hudaýyň halkyndan bolanyňyz bar bolsa, goý, Hudaýy onuň bilen bolsun. Olar Ýahudanyň Iýerusalim şäherine gitsin-de, Ysraýyl Hudaýy Rebbe — Iýerusalimdäki Hudaýa ybadathana gursun. ⁴ Kim nirede galan bolsa, şol ýeriň ilaty olara Iýerusalimdäki Hudaýyň öýi üçin berjek meýletin sadakalaryndan daşary altyn, kümüş, emläk we mal-gara bilen ýardam etsin».

⁵ Şondan soňra Hudaý tarapyndan kalby oýarylan her kes — ýahuda we benýamin tireleriniň urugbaşlary hem-de ruhanylardyr lewileri baryp, Rebbiň Iýerusalimdäki ybadathanasyny bina etmek üçin, ýol şaýlaryny tutup ugradylar. ⁶ Olaryň töweregindäki ýerli ilat bolsa altyn, kümüş gaplar, emläk, mal-garalar, gymmatbaha zatlar we ýene-de ybadathana üçin meýletin sadakalar hem berip, olara ýardam etdi. ⁷ Kureş patyşanyň özi Nebukadnesaryň Iýerusalimdäki Rebbiň ybadathanasyndan äkidip, öz hudaýlarynyň buthanasynda goýan gap-gaçlaryny çykaryp getirdi. ⁸⁻¹⁰ Kureş patyşa bu zatlary hazynaçy Mitreda çykartdy we ol ähli gap-gaçlary sanap, olary Ýahudanyň häkimi Şeşbasara gowşurdy. Ol zatlar şulardan ybaratdy: otuz altyn okara, müň kümüş okara, ýigrimi dokuz kümüş jam, otuz altyn şakäse, dört ýüz on başga hilli kümüş şakäse we müň beýleki gap-gaçlar. ¹¹ Altyndyr kümüşden ýasalan gap-gaçlaryň ählisiniň jemi baş müň dört ýüzdi. Sürgün edilenler Babyldan Iýerusalime gaýdyp gelenlerinde, Şeşbasar bu gap-gaçlaryň hemmesini öz ýany bilen getirdi.

¹1:1 Rebbiň Ýermeýanyň üsti bilen aýdan sözi — seret: Ýrm 25:11-14; 29:10-11.